

Samtalegrupper om Tro

På en uge modtog jeg to telefonopkald fra to kvinder midt i tyverne, der uafhængigt af hinanden ringede for at spørge til dåb. Den ene spurgte, om hun kunne blive døbt som voksen, og om det krævede noget særligt. Den anden ønskede at få hjælp til at finde ud af, hvor i Bibelen hun skulle begynde at læse, for hun ønskede at fordybe sig i kristendommen, inden hun besluttede sig endeligt for, om hun skulle døbes eller ej.

Af Tina Brixtofte Andersen, sognepræst ved Aarhus Domkirke

Som jeg oplever det, giver det altid en god undervisning og samtale, når emnet på en eller anden måde rammer direkte ind i konfirmandernes ungdomsliv. Når de kan spejle deres eget liv i den virkelighed, som emnet henfører tankerne til. Sådan også med temaet skam.

Hvad skam er, og hvordan vi som mennesker indfanges af andres skamfulde blikke eller vores egne tanker, er om noget kommet på dagsordenen efter den norske tv-serie SKAM, produceret af NRK, har gået sin sejrsgang i mange lande. Det er altså ikke kun voksne, der skammer sig, men unge teenagere er også fanget af skammens nådesløse virkelighed. Skam var derfor et tema, der på mange måder kunne tale ind i konfirmandernes tankeunivers. Og det gjorde det!

Begge de to kvinder var ved at færdiggøre deres studier, men oplevede, at den dåb, som de selv skulle vælge til eller fra i syvende klasse, var et hjørne af deres ungdom, de manglede at tage stilling til. Nu stod de så snart med en færdiggjort uddannelse, og for at erfare sig tættere på at være voksne manglede de at tage endelig stilling til, om de ville døbes, og om de kunne identificere sig med at være et troende menneske. Begge telefonopkald endte i et personligt møde og et antal opfølgende samtaler. Efter et par måneder blev den ene døbt, mens den anden kastede sig ud i Det Nye Testamente for så senere at vende tilbage med ønske om også at blive døbt.

Fra personlige samtaler til samtalegrupper

Men dåben kan jo bare ikke stå alene, og helt lavpraktisk syntes jeg, det var for omsiggribende, hvis jeg var den eneste, der skulle stå med dåbsoplæringen og tydingen af dåben. Derfor tog jeg initiativ til to samtalegrupper om dåb med udgangspunkt i Fadervors syv bønner, Treenigheden og gudsbilleder. Jeg sammensatte grupperne ved at spørge 12 personer fra menigheden blandt kirkegængere, menighedsrådsmedlemmer og andre, der henover kirkekaffe eller i forbindelse med kirkelige arrangementer havde vist interesse for trosspørgsmål og eksistentielle emner. Alle ville rigtig gerne bruge både tid og fokus i sådan et samtaleforum og syntes, det var et privilegium at følge op på voksendåb, men egentlig også at blive erindret om deres egen dåb.

»For det viste sig, at de i samtalegrupperne havde fundet et rum, hvor de kunne sætte ord og sprog på deres tro.«

Det gik dog ikke helt efter planen, for som udgangspunkt skulle vi mødes to grupper med otte mennesker i hver, halvanden time, en aften hver anden måned henover et år, men allerede efter et halvt år rejste de to unge kvinder til København for at arbejde. Så midt i forløbet stod der nu to samtalegrupper, som ikke ønskede at stoppe. Derimod ville de gerne færdiggøre forløbet og fortsætte som en slags samtalegruppe om tro. For det viste sig, at de i samtalegrupperne havde fundet et rum, hvor de kunne sætte ord og sprog på deres tro. Et rum, som de syntes var svært at finde andre steder. De havde gennem samtalerne med hinanden fået en større indsigt i gudstjenestens ord og ritualer samtidig med, at de havde fundet en måde at bygge bro mellem deres tro, gudstjenesten og den virkelighed, der udspiller sig lige ude på den anden side af kirkens mure. Det blev startskuddet til det, som senere kom til at hedde »Samtalegrupper om Tro«, og som nu har kørt i fire år i Aarhus Domkirke.

At rammesætte rummet

Grupperne er organiseret med syv-otte deltagere, hvilket er et godt antal i forhold til at give plads til både at tale men også lytte, og bliver en eller to forhindret, er vi fortsat nok til at føre en nuanceret samtale. Vi mødes fortsat hver anden måned i halvanden time. Rammen er ens for begge grupper: Jeg indleder med et kort oplæg, hvorefter deltagerne får udleveret et stykke papir med tre refleksionsspørgsmål. Deltagerne besvarer spørgsmålene i stilhed ca. fem minutter, og herefter spørger jeg kronologisk til spørgsmålene, og der er altid en deltager, som gerne vil lægge ud. Efterfølgende er det

min erfaring, at deltagerne selv former samtalen, hvilket er hele pointen. For der opstår et fortroligt rum, hvor det er tilladt at formulere en slags trosundring og sin tvivl, men også et rum, hvor deltagerne bliver styrket eller bekræftet i deres tro, når de italesætter den eller lytter til de andre deltagere. Men skulle samtalen blive helt afsporet eller tage en omvej, tager jeg ordet og vender tilbage til spørgsmålene eller emnet for at få samtalen på sporet igen.

»Der opstår et fortroligt rum, hvor det er tilladt at formulere en slags trosundring og sin tvivl, men også et rum, hvor deltagerne bliver styrket eller bekræftet i deres tro, når de italesætter den eller lytter til de andre deltagere«

Vi taler helt grundlæggende om kristendommen

Min rolle er på mange måde at sætte rammen. Helt konkret ved at være den, der inviterer, har gjort vand, the og kaffe klar, formulerer og printer spørgsmålsark og ved at indlede samtalen med et kort oplæg. Oplægget tager afsæt i kirkehistorie, dogmatik, etik, religionsfilosofi eller andre teologiske discipliner. Jeg tror, at man i mange fag glemmer, at den grundlæggende viden, man har indenfor et fag, ikke nødvendigvis er gængs viden. Samtalegrupperne kan derfor være med til at skærpe opmærksomheden på det helt elementære i kristendommen som gudstjenesten, bøn, trosbekendelsen, Bibelen, ritualerne, kristen praksis osv. Derudover kan grupperne være med til at gøre den grundlæggende viden om kristendommen tilgængelig, når den bliver præsenteret i små bidder og danner baggrund for samtaler om, hvad vi så tror på. Som da vi tog fat i gudsbilleder, og jeg i mit oplæg talte om de navne, ord og billeder, der bliver brugt om Gud i henholdsvis Det Gamle Testamente og Det Nye Testamente, og hvor refleksionsspørgsmålene gik på, hvilke billeder deltagerne selv havde på Gud, og om de billeder stemte overens med deres tro og de ord, som de møder ved højmessens. I samtalegrupperne taler vi altså helt grundlæggende om kristendommen, hvilket gør dem til et sted, hvor deltagerne i fortrolighed kan finde sprog for deres tro – det er ikke et præstationsrum, men snarere et rum, hvor troen ikke er tabuiseret men tager form for deltagerne. For som en deltager gjorde mig opmærksom på: »Jeg kan ikke finde et andet sted eller finde nogen, der vil tale med mig om tro, som vi gør her«.

»Jeg kan ikke finde et andet sted eller finde nogen, der vil tale med mig om tro, som vi gør her.«

Andre fra menigheden har spurgt, om der bliver oprettet flere grupper, og derfor har jeg et ønske om at slå »Samtalegrupper om Tro« op som et tilbud a la babysalmesang, hvor man deltager i et forløb over otte gange. Herefter slutter gruppen for så at give plads til nye deltagere i en ny gruppe, der samles otte gange.

Fakta boks:

Mødes seks-syv gange om året

Mødes i 1 ½ time

7-8 deltagere

Hver gang:

Ca. 10 min. teologisk introduktion til emnet

Ca. 5 min. hvor deltagerne besvarer tre-fire refleksions spørgsmål

Samtale

Tak for i aften

Emner, vi har arbejdet med over en eller flere gange:

Treenigheden

Fadervors syv bønner

Gudsbilleder

Tilgivelse

Forsoning

Tro

Gudstjenestens liturgi

Dåb

Afmagt

Salmer

Døden

Nadver

Det Gamle Testamente

Det Nye Testamente